

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
Державний заклад вищої освіти «Університет менеджменту освіти»
Навчально-науковий інститут менеджменту та психології
Кафедра педагогіки, адміністрування і соціальної роботи

Г. М. Тимошко

Робоча програма навчальної дисципліни

Керівник навчального закладу

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування».

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Освітньо-професійна програма «Управління навчальним закладом»

Навчальна дисципліна «Керівник навчального закладу»

Київ - 2019

Рецензенти:

Т.В. Янченко, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, методики викладання історії та суспільних дисциплін Національного університету "Чернігівський колегіум" імені Т.Г.Шевченка;

Т.Є. Рожнова, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, адміністрування і соціальної роботи Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО "Університет менеджменту освіти" НАПН України.

Тимошко Г.М.

Керівник навчального закладу: робоча прогр. навч. дисц. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Управління навчальним закладом». Київ: ДЗВО «Ун-т менедж. освіти», 2019. 16 с.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри педагогіки, адміністрування і соціальної роботи Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (протокол №11 від 22 травня 2019 р.)

*Схвалено вченою радою
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 5 від 13 червня 2019 р.)*

© Г.М.Тимошко, 2019

© ДЗВО «Університет менеджменту освіти», 2019

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, напрями підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
		заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 5,0	Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування».	Нормативна
		Рік підготовки
Змістових модулів – 2 Загальна кількість годин – 150 Тижневих годин для заочної форми навчання: аудиторних – 20 самостійної роботи здобувача вищої освіти – 130	Спеціальність 073 «Менеджмент»	1
		Семестр
		1-4
		Лекції
		10
		Практичні заняття
		10
		Самостійна робота
		130
		Індивідуальні завдання
Творчі завдання		
Вид контролю – іспит		

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить : для заочної форми навчання – 13% : 87%.

Анотація курсу: Актуальність навчальної дисципліни визначається необхідністю докорінного реформування системи освіти, шляхи якого визначені у Стратегії розвитку освіти України, Законі про повну загальну середню освіту, Концепції розвитку Нової української школи, низці нормативних документів з управління школою. Відповідно до нових завдань які стоять перед освітою, зростають вимоги до змісту і характеру управлінської діяльності керівників шкіл, якості та ефективності освітнього процесу. Сучасному керівникові-лідеру притаманна політична зрілість, державний підхід, діловитість, підприємливість, компетентність, етичні установки, особистісно-вольова сфера уміння керувати собою та організаційна культура менеджера освіти.

Дана навчальна програма допоможе магістрам зорієнтуватися у структурі навчального курсу.

Курс складається з двох змістових модулів:

Змістовий модуль 1 «Організаційні засади роботи керівника навчального закладу» розглядає особливості управлінської діяльності керівників закладів освіти, організацію як функцію управлінської діяльності керівника навчального закладу, вимоги до керівника закладу освіти та його професійної діяльності.

Змістовий модуль 2 «Шляхи ефективного управління закладом освіти» розглядає процес прийняття успішного управлінського рішення, управління закладами освіти з урахуванням їх типів та особливостей функціонування, організаційну культуру діяльності керівника закладу освіти.

Зміст кожного модуля складають лекції, практичні заняття, творчі завдання, самостійна робота студентів. практичні заняття включають обговорення певних питань, виступи студентів, доповіді з даної теми, проведення дискусій, вирішення творчих завдань тощо.

Даний навчальний курс розрахований на слухачів ДЗВО «Університету менеджменту освіти», Навчально-наукового інституту менеджменту і психології, обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти, курсів підвищення кваліфікації керівників закладів освіти.

Курс розрахований на 150 годин, що відповідає 5 кредитам Європейської кредитно-трансферної системи, включає 20 год. аудиторних (10 год. лекційних та 10 год. практичних занять), 130 год. самостійної творчої роботи студентів.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає у розширенні та поглибленні знань магістрів з теорії управління закладами освіти в сучасних умовах реформування освіти, враховуючи специфіку закладу освіти та рівень компетентності керівників в управлінській діяльності. Мета навчального курсу передбачає моделювання особистості сучасного керівника закладу освіти з властивими йому особистісними та професійними якостями.

Основні завдання навчальної дисципліни полягають у позиціонуванні концептуальних питань вивчення складових моделювання особистості сучасного керівника закладу освіти; у прагненні допомогти студентам зрозуміти та розкрити нові можливості, які притаманні сучасному керівнику закладу освіти в Україні; позитивно вплинути на формування управлінської логіки та культури професійної діяльності в умовах закладу освіти; сформуванню готовності до співпраці в умовах партнерської взаємодії з іншими закладами освіти; здійснити допомогу у формуванні професіограми сучасного керівника закладу освіти. За допомогою контрольних завдань, виконання вправ студентам надається можливість удосконалювати свої теоретичні знання. Під час вивчення курсу студенти навчаються аналізувати проблеми, які найчастіше зустрічаються в діяльності керівника закладу освіти та мають можливість утримати додаткову інформацію, щодо вирішення управлінських проблем у закладі освіти.

Основні завдання навчальної дисципліни дати магістрантам ґрунтовні і системні знання з усіх тем навчальної дисципліни, диференціюючи їх як:

- *методичні* – розвиток управлінського мислення, здатності до аналізу управлінських ситуацій;

- *пізнавальні* - вивчення теоретичних основ управління дошкільними, загальноосвітніми, професійно-технічними, закладами вищої освіти;

- *практичні* - формування готовності до управління закладами освіти.

Результатом вивчення дисципліни є набуття здобувачами вищої освіти знань, умінь, навичок та відповідних **компетентностей**:

Студенти мають набути певних **загальних компетентностей** :

- Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
- Здатність мотивувати людей та прогнозувати спільну мету.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу та синтезу.

В процесі вивчення навчальної дисципліни студенти мають набути також певних **фахових компетентностей** :

- Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій з менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів.
- Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.
- Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя, ефективного тайм-менеджменту та самоменеджменту.
- Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів освітньої організації.
- Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
- Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми.
- Здатність розробляти проекти, управляти ними, позиціонувати ініціативу та підприємливість.
- Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.
- Здатність аналізувати й структурувати проблеми освітньої організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.
- Здатність до управління освітньою організацією та її розвитком.
- Здатність планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження, презентувати їх результати.
- Здатність застосовувати основи педагогіки і психології в освітньому процесі у закладах вищої освіти.
- Здатність до самостійного опанування новими знаннями, використання сучасних освітніх та дослідницьких технологій у сфері менеджменту.
- Здатність формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати математичні та комп'ютерні моделі, застосовувати статистичні методи і моделі для аналізу об'єктів і процесів у сфері менеджменту.

У результаті вивчення навчального курсу *студенти повинні*

знати:

- основні функції управління;
- науково-теоретичні основи процесу управління;
- форми та методи управління в освіті;
- суть системного, ситуаційного, атрибутивного, поведінкового підходу в управлінні закладами освіти різного типу;
- технології управління закладом з урахуванням особливостей його функціонування;

уміти:

- володіти понятійним апаратом щодо керівництва та управління закладом освіти;
- формувати мету і завдання управління;
- володіти методикою аналізу, синтезу, планування, контролю, розробки технології управлінської діяльності закладами освіти різного типу;
- формувати навички з прийняття управлінського рішення;
- аналізувати літературу з проблем управління та керівництва закладом освіти;
- формувати організаційну культуру керівника закладу освіти.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Організаційні засади роботи керівника закладу освіти.

Тема 1. Контракт (угода) керівника навчального закладу з органом управління за підпорядкуванням чи засновником закладу освіти.

Особливості контракту, за яким здійснюється прийом на роботу керівника закладу освіти. Вимоги до керівника. Права та обов'язки керівника закладу освіти. Умови праці керівника закладу освіти.

Тема 2. Організація як функція управлінської діяльності керівника закладу освіти.

Поняття "організація". Сутність функції організації в управлінні закладом освіти. Організаційна компетентність керівника закладу освіти. Організація управління закладом освіти – основний чинник його успішного функціонування.

Тема 3. Вимоги до керівника закладу освіти та його професійної діяльності.

Позитивний імідж керівника закладу освіти. Компетентність управління закладом освіти як відкритою соціальною системою. Самоменеджмент керівника. Конкурентоспроможність сучасного керівника закладу освіти.

Змістовий модуль 2. Шляхи ефективного управління закладом освіти.

Тема 4. Процес прийняття успішного управлінського рішення керівником закладу освіти.

Управлінське рішення як форма управлінської діяльності. Зміст і види управлінських рішень. Процес прийняття рішень. Фактори, які впливають на процес вироблення управлінських рішень. Сучасні підходи до прийняття управлінського рішення. Аналіз та контроль за виконанням управлінських рішень в системі управління закладами освіти.

Тема 5. Управління закладами освіти з урахуванням їх типів та особливостей функціонування.

Особливості управління дошкільним закладом освіти. Особливості управління закладом загальної середньої освіти. Особливості управління професійно-технічним закладом освіти. Особливості управління закладом вищої освіти.

Тема 6. Організаційна культура діяльності керівника закладу освіти.

Сутність організаційної культури керівника закладу освіти. Основні складові організаційної культури керівника. Управлінські проблеми щодо формування організаційної культури керівника закладу освіти. Стан сформованості організаційної культури керівника закладу освіти.

4. Структура навчальної дисципліни

№	Назва модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю
		Всього	Аудиторні	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота студентів	
1.	Змістовий модуль 1. Організаційні засади роботи керівника закладу освіти						
	Тема 1. Контракт (угода) керівника закладу освіти з органом управління за підпорядкуванням чи засновником закладу освіти	22	4	2	2	18	
	Тема 2. Організація як функція управлінської діяльності керівника закладу освіти	28	2	-	2	26	
	Тема 3. Вимоги до керівника закладу освіти та його професійної діяльності	20	4	2	2	16	
2.	Змістовий модуль 2. Шляхи ефективного управління закладом освіти						
	Тема 4. Процес прийняття успішного управлінського рішення керівником ЗО	36	4	2	2	32	
	Тема 5. Управління закладами освіти з урахуванням їх типів та особливостей функціонування	24	4	2		20	
	Тема 6. Організаційна культура керівника закладу освіти	20	2	2	2	18	
	Разом	150	20	10	10	130	Ісnum

5. Темі лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Контракт (угода) керівника закладу освіти з органом управління за підпорядкуванням чи засновником закладу освіти	2
2	Вимоги до керівника закладу освіти та його професійної діяльності	2
3	Процес прийняття успішного управлінського рішення керівником ЗО	2
4	Управління закладами освіти з урахуванням їх типів та особливостей функціонування	2
5	Організаційна культура керівника закладу освіти	2

Плани лекційних занять

Тема 1. Контракт (угода) керівника закладу освіти з органом управління за підпорядкуванням чи засновником закладу освіти

1. Особливості контракту, за яким здійснюється прийом на роботу керівника закладу освіти.
2. Вимоги до керівника.
3. Права та обов'язки керівника закладу освіти.
4. Умови праці керівника закладу освіти.

Тема 2. Вимоги до керівника закладу освіти та його професійної діяльності.

1. Позитивний імідж керівника закладу освіти. Високий рівень професіоналізму керівника.
2. Компетентність управління закладом освіти як відкритою соціальною системою.
3. Самоменеджмент керівника.
4. Конкурентоспроможність сучасного керівника закладу освіти.

Тема 3. Процес прийняття успішного управлінського рішення керівником закладу освіти.

1. Управлінське рішення як форма управлінської діяльності.
2. Зміст і види управлінських рішень.
3. Процес прийняття рішень. Фактори, які впливають на процес вироблення управлінських рішень.
4. Сучасні підходи до прийняття управлінського рішення.
5. Аналіз та контроль за виконанням управлінських рішень в системі управління закладами освіти.

Тема 4. Управління закладами освіти з урахуванням їх типів та особливостей функціонування.

1. Особливості управління дошкільним закладом освіти.
2. Особливості управління закладом загальної середньої освіти.
3. Особливості управління професійно-технічним закладом освіти.
4. Особливості управління закладом вищої освіти.

Тема 5. Організаційна культура керівника закладу освіти.

1. Сутність організаційної культури керівника закладу освіти.
2. Основні складові організаційної культури керівника.
3. Управлінські проблеми щодо формування організаційної культури керівника закладу освіти.
4. Стан сформованості організаційної культури керівника закладу освіти.

6. Теми та зміст практичних занять

Практичне заняття №1 (2 год)

Тема: Контракт (угода) керівника закладу освіти з органом управління за підпорядкуванням чи засновником закладу освіти

Питання для розгляду:

1. Контракт як документ за яким здійснюється приймання на роботу керівника закладу освіти
2. Сутність контракту керівника закладу освіти.
3. Права та обов'язки керівника закладу освіти.
4. Умови праці керівника закладу освіти.

Творче завдання:

Створити контракт, за яким здійснюється прийом на роботу керівника закладу освіти

Практичне заняття №2 (2 год)

Тема: Організація як функція управлінської діяльності керівника навчального закладу.

Питання для розгляду:

1. Сутність функції організації в управлінні закладом освіти.
2. Складові організаційної компетентності керівника закладу освіти.
3. Організація управління закладом освіти – основний чинник його успішного функціонування.

Творче завдання:

Визначити та схарактеризувати десять компетентностей успішного керівника закладу освіти.

Практичне заняття №3 (2 год)

Тема: Вимоги до керівника закладу освіти та його професійної діяльності.

Питання для розгляду:

1. Позитивний імідж керівника закладу освіти.
2. Тайм-менеджмент керівника закладу освіти.
3. Самоменеджмент керівника закладу освіти.
4. Основні засади конкурентоспроможності сучасного керівника закладу освіти.

Творче завдання:

Змодельовати процес оптимального тайм-менеджменту керівника закладу освіти.

Практичне заняття №4 (2 год)

Тема: Процес прийняття успішного управлінського рішення керівником закладу освіти.

Питання для розгляду:

1. Роль управлінського рішення керівника ЗО.
2. Основні етапи прийняття управлінського рішення.
3. Види управлінських рішень.
4. Прогнозування успішного управлінського рішення

Творче завдання:

Проаналізувати формулювання та процес виконання управлінського рішення керівника закладу освіти.

Практичне заняття №5 (2 год)

Тема. Організаційна культура діяльності керівника закладу освіти.

Питання для розгляду:

1. Основні ознаки, властивості та форми прояву організаційної культури керівника закладу освіти.
2. Типологія організаційної культури керівника закладу освіти.
3. Загально управлінські проблеми формування організаційної культури керівника закладу освіти.

4. Культура організаційної діяльності керівника закладу освіти як основа його управлінської компетентності.

Творче завдання:

Визначити критерії сформованості організаційної культури керівника закладу освіти.

7. Самостійна робота

№	Назва теми	Кіл. год.
1	Контракт (угода) керівника закладу освіти з органом управління за підпорядкуванням чи засновником закладу освіти	18
2	Організація як функція управлінської діяльності керівника закладу освіти	26
3	Вимоги до керівника закладу освіти та його професійної діяльності	16
4	Процес прийняття успішного управлінського рішення керівником ЗО	32
5	Управління закладами освіти з урахуванням їх типів та особливостей функціонування	20
6	Організаційна культура керівника закладу освіти	18
Разом		130

Питання для самостійного опрацювання студентами

1. Керівник навчального закладу – менеджер освіти.
2. Особистісний потенціал сучасного керівника ЗЗСО.
3. Наукові підходи до формування професійних якостей керівника ЗО.
4. Компетентність керівника як здатність успішно керувати в умовах змін.
5. Психологічна готовність керівника до ефективного управління ЗО.
6. Основні вимоги щодо компетентності керівника закладу освіти — професійного фахівця галузі управління.
7. Основні підходи до управління якістю роботи педагогічного колективу.
8. Основні ознаки моніторингу діяльності освітнього закладу.
9. Класичні функції управління закладом освіти (з досвіду роботи).
10. Основні функції управління закладом освіти (з досвіду роботи).
11. Пріоритетні напрями діяльності сучасного керівника.
12. Сутність прийняття управлінського рішення.
13. Моделювання управлінського рішення залежно від мети діяльності.

8. Індивідуальні заняття

Обґрунтуйте поняття:

- сучасні парадигми управління освітніми закладами;
- управлінська діяльність керівника закладу освіти;
- особистісні та професійні якості керівника;
- інноваційні підходи в управлінні закладами освіти;
- форми та методи управління закладами освіти;
- принципи управління закладами освіти;
- лідер і керівник в закладі освіти;
- організаційна компетентність керівника закладу освіти;
- ефективність управлінської діяльності керівника закладу освіти;
- креативність керівника закладу освіти;
- імідж керівника закладу освіти;

- самоменеджмент керівника ЗО;
- конкурентоспроможність керівника ЗО;
- інформаційна культура керівника закладу освіти;
- організаційна культура керівника закладу освіти;
- управлінське рішення і контроль за його виконанням;
- вимоги до професійної діяльності керівника закладу освіти;
- складові успіху управлінської діяльності.

9. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

10. Методи контролю

Поточний контроль, який здійснюється у формі фронтального, індивідуального чи комбінованого контролю знань здобувачів освіти під час перевірки активності під час аудиторних занять, теоретичних завдань, практичних занять, тестування, творчих завдань.

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Поточний контроль та самостійна робота, Індивідуальне науково-дослідне завдання					Іспит	Всього
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	30	100
15	15	10	15	15		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	задовільно	
64-73	D		
60-63	E	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX		

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	----------	--	---

11. Перелік питань до іспиту

1. Риси сучасного керівника закладу освіти.
2. Розвиток особистісних якостей керівника закладу освіти.
3. Основні характеристики самостійності керівника закладу освіти.
4. Організація самоосвітньої діяльності керівника закладу освіти.
5. Специфічні вимоги до керівника закладу освіти.
6. Стереотипи, що блокують зростання керівника закладу освіти.
7. Принципи раціонального управління керівника закладу освіти.
8. Самоактуалізація особистості керівника закладу освіти.
9. Роль менеджменту в роботі керівника закладу освіти.
10. Управлінські ролі менеджерів освіти.
11. Модель сучасного менеджменту в системі освіти.
12. Мистецтво управління персоналом.
13. Менеджмент освітніх закладів.
14. Економічні і правові основи освіти і управління керівника закладу освіти.
15. Ефективне лідерство й управління.
16. Управління освітнім закладом в умовах ринкових, демократичних відносин.
17. Аналітична діяльність керівника освітнього закладу як складова частини його професійної культури.
18. Інформаційні технології й управління.
19. Планування діяльності керівника закладу освіти.
20. Облік робочого часу керівника закладу освіти.
21. Стили керівника закладу освіти.
22. Організаційна культура керівника закладом освіти.
23. Формула успіху керівника закладу освіти її складові
24. Роль мотивації у діяльності керівника закладу освіти.
25. Конфлікти в діяльності керівника закладу освіти.
26. Управління конфліктом керівника закладу освіти.
27. Поведінка керівника закладу освіти в конфліктній ситуації.
28. Вимоги до культури спілкування керівника закладом освіти.
29. Повсякденне оперативне спілкування з підлеглими і вищим керівництвом.
30. Організація прийому підлеглих і відвідувачів.
31. Особливості ведення переговорів керівником закладом освіти.
32. Особливості проведення нарад керівником закладом освіти.
33. Діяльності керівника закладу освіти.
34. Інформація як головний предмет праці керівника ЗО, як продукт його діяльності.
35. Поліпшення інформаційного забезпечення діяльності керівника ЗО.
36. Організація робочого місця керівника закладу освіти.
37. Основні засади раціональної організації робочих місць керівника ЗО.
38. Раціональна організація розумової праці керівника закладу освіти.
39. Психофізіологічні особливості розумової праці керівника закладів освіти.
40. Режим праці та відпочинку керівника закладом освіти.
41. Емоційний стан керівника закладу освіти та його вплив на працездатність.
42. Сутність та значення раціональної організації розумової праці керівника закладу освіти.
43. Шляхи підвищення ефективності розумової праці керівника ЗО.
44. Гігієна розумової праці керівника вищого закладу освіти.

45. Режим гнучкого робочого часу закладу освіти.
46. Імідж керівника закладу освіти. Програмування успіху й кар'єри
47. Імідж керівника закладу освіти і його значення для успішної діяльності.
48. Методи формування позитивного іміджу керівника закладу освіти.
49. Імідж керівника вищої ланки освіти.
50. Планування кар'єри та його значення.
51. Види кар'єри. Методи реалізації в системі освіти.
52. Деякі аспекти керування діловою кар'єрою керівника закладу освіти.
53. Сучасний образ керівника ЗЗСО.
54. Характеристика методів керівництва. Адміністративно-командні методи. Культурно-етичні методи.
55. Демократичні засоби організації взаємин у педагогічному колективі.
56. Стили управлінської діяльності (директивний, підтримувальний, орієнтований на досягнення, радницький) та їх вплив на реалізацію успішного управління.
57. Управлінська поведінка та управлінське мислення.
58. Риси успішного керівника закладу освіти.
59. Позитивні й негативні риси керівника як чинники управлінської діяльності.
60. Основні напрями діяльності директора школи (організація освітнього процесу, виховна робота, науково-методична робота, охорона життя і здоров'я, робота з кадрами, робота з батьками і громадськістю) та їх зміст.
61. Організація як функція управління. Сутність організації.
62. Складова функції організації (розподіл праці, департаментизація; групування робіт, розподіл влади, координація).
63. Сутність, основні напрями організаційно-педагогічної діяльності керівника школи та їх завдання.
64. Принципи організаційно-педагогічної діяльності керівника школи (повага та довіра до персоналу, учнів, батьків, цілісний погляд на людину; співробітництво; соціальна справедливість; індивідуальний підхід, мотивація та стимулювання; творчий розвиток; безперервне підвищення кваліфікації; колегіальність; цілеспрямованість) та їх характеристика.
65. Методи реалізації організаційно-педагогічної діяльності, їх мета, завдання та особливості використання у процесі здійснення управлінських функцій.
66. Соціально-економічні детермінанти управлінської діяльності.
67. Самоаналіз управлінської діяльності щодо організації виховного процесу.
68. Ухвала управлінського рішення.
69. Самоменеджмент керівника закладу освіти.

Література . Основна,

1. Андрущенко В. Освіта в діалозі цивілізацій: зростання комунікативної функції // Освіта і управління. - 2005. - Т.8. - № 1. - С. 18-19.
5. Афанасьев В.Г. Научное управление обществом. - М.: Политиздат, 1977. -382 с.
7. Безруков В. И. Проектирование в управлении педагогическими системами // Педагогика. - 2005. - № 3. – С. 28-34.
8. Бех І. Принципи інноваційної освіти // Освіта і управління. - 2005. - Т.8. - № 3 -4. - С. 7-20.
9. Бондар В. Технологізація підготовки фахівців в умовах запровадження державних стандартів освіти // Освіта і управління. - 2005. - Т.8. - № 2. – С. 86-90.
10. Вазина К.Я., Петров Ю.Н., Белиловский В.Д. Педагогический менеджмент. - М.: Педагогика, 1991. - 268 с.
11. Генсон Марк Е. Керування освітою та організаційна поведінка, Л. Літопис, - 2002

12. Громовий В. Освітній менеджмент: професійно і «без фанатизму» // Директор школи. - 2006. - № 3, січень. - С. 7-8.
13. Даниленко Л.І. Підготовка керівника середнього закладу освіти: Науково-методичний посібник. - К., 2004.
14. Дружинін А.В. Місце стратегічного менеджменту в системі управління освітою [Online] <http://www.rusnauka.com/Psychology/60.html>
15. Душенко К. Универсальный цитатник бизнесмена и менеджера. М, ЗКСМО. 2003.
16. Жебровський Б.М. Формування професійної готовності директора школи до управління якістю освіти: Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01. - К., 2002. - 20 с.
17. Зайченко О.І., Островерхова Н.М., Даниленко Л.І. Теорія і практика управлінської діяльності районного відділу освіти: Моногр. - К.: ВПЦ «Техпринт», 2000. - 352 с.
18. Зубко А.М. Організаційно-педагогічні умови удосконалення навчального процесу в системі підвищення кваліфікації педагогічних кадрів: Теорія і методика проф. освіти: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. - К., 2002. - 22 с.
19. Зязюн І.А. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. - К.: Ін-т пед. і психол. проф. освіти, 2004. - 503 с.
20. Калініна Л. Інформаційні процеси в управлінській діяльності керівника закладу: сутність, специфіка та характерні ознаки // Освіта і управління. -2005. Т: 8. - № 2. -С.35-44.
21. Калініна Л. Професіограма українського директора школи //Директор школи. - 2001. - № 3. - С. 1, 13-15.
22. Калініна Л. Специфіка інформаційного управління закладом освіти // Освіта і управління. - 2003. - Т. 6. - № 1. - С. 47-66.
23. Кириченко М.О. Управління загальноосвітнім навчальним закладом (методологічний аспект): Автореф. дис. канд. пед. наук. - К., 2002. -19 с.
24. Ковальський Теодор Дж. Проблемні ситуації в керуванні освітою, Л. Літопис. – 2003.
25. Крылова Н. Б. Культурология образования. М.: Народное образование, 2000. - 272 с.
26. Лукашевич М. П. Школа на рубежі ХХІ століття: Управлінський аспект: Наук.-метод. посіб. - К., 2000. - 202 с.
27. Мармаза О.І. Менеджмент в освіті: секрети успішного управління // Б-ка журналу «Управління школою». - 2005. - № 11, с.76.
28. Митчелл Джон Настольная книга менеджера. Сборник практических рекомендаций для действующих менеджеров, М "Баланс Бизнес Букс", - 2004
29. Орбан-Лембрик Л. Психологія професійної управлінської діяльності // Освіта і управління. - 2005. - Т. 8. - № 3. – С. 58-66.
30. Освіта України за роки незалежності: стан, факти, події / За заг. ред. В.Г.Кременя. - К. Вища шк, 2001. - 159 с.
31. Павлютенков Є.М. Професійна компетентність директора школи // Управління школою. - 2003. - № 7 (19). - С. 2-4.
32. Підручник для директора (журнал управлінської компетентності) / За ред. Л.В. Головченко. - К.: «Плеяда», № 5-6, 2005 р. С.37-43.
33. Семенюк Л. Менеджмент - елемент людської культури //Директор школи, ліцею, гімназії, № 3, 2006р. С. 21-22.
34. Смолюк А.А. Педагогический менеджмент. - Рига, 2001. - 68 с.
35. Сорочан Т.В. Управління школою - діяльність професійна: Посібник для директорів середніх загальноосвітніх навчальних закладів. -Луганськ: Знання, 2003. - 48 с.
36. Сухомлинська О.В. Громадсько-державна система управління і Василь Сухомлинський // Директор школи, ліцею, гімназії. - 2003. - № 4. - С. 82-85.

37. Тимошко Г.М. Система підготовки резерву керівників загальноосвітніх навчальних закладів до управлінської діяльності. Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 - К., 2004-20 с.

38. Шайхелисламов Р.Ф. Городской образовательный комплекс как объект управления образованием // Педагогика. - 2002. - № 6. - С. 29-34.

39. Шевченко О.В. Проблема внутрішньошкільного управління у вітчизняній педагогіці 20-30-х років ХХ століття: Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.0 / Луганський Держ. Пед. універ. —Луганськ, 2003. — 20 с.

Додаткова література

Гладуш В.А., Шеремет М.К. Життєвий шлях та науково-методична діяльність Ірини Йосипівни Дьоміної / В. А. Гладуш, М. К. Шеремет // Логопедія. Науково-методичний журнал. 2018. № 13, – с. 77-87.

Гришук Д. Г. Громадянська соціалізація молоді в діяльності молодіжних козацьких організацій: дис. ... канд. пед. наук. Луганськ, 2019. 282 с.

Гришук Д. Г. Духовність як складова виховного ідеалу молодих українців / Д.Г.Гришук // Вісник Черкаського ун-ту. Педагогічні науки. – 2019. - №1. – С. 237-242.

Кузьмінський А.І. "Педагогічна вищої школи", Навчальний посібник, К., "Знання", 2005.

Лук'янова Л. , Андрощук І. , Баніт О. Теоретичні і практичні аспекти розвитку лідерських якостей у топ-менеджерів у вітчизняній науці й практиці / Вісник післядипломної освіти: зб. наук. праць / НАПН України ДЗВО «Ун-т менедж. освіти»; голов. ред. В. Олійник; редкол. : І. Андрощук [та ін.]. – Київ: Юстон, 2019. – Вип. 8 (37). С. 89 – 104. – (Серія «Педагогічні науки»).

Махиня Т. А. Діяльність навчального закладу у сфері зв'язків з громадськістю : робоча навч. прогр. для освітньо-кваліфікац. рівня «Магістр» зі спец. «Управління навчальним закладом» / Т. А. Махиня; НАПН України, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти», Ін-т менедж. та психології. – К., 2016. – 32 с.

Махиня Т. А. Медіаменеджмент як складова підготовки сучасного керівника навчального закладу/ Махиня Т. А. // Соціально-економічні та гуманітарні аспекти світових інноваційних трансформацій: Матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції викладачів і аспірантів 30 березня 2016 р. – К.: ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2016. – 1 електрон. опт. диск [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://umo.edu.ua/materiali-konferencij-nimp/i-mizhnarodna-naukovo-praktichnakonferenc-30-03>. – С. 152 – 155.

Навчальний процес у вищій педагогічній школі. За ред. акад. Мороза О.Г. - К.:НПУ, 2000.

Нісімчук А.С., Падалка ОС, Шпак О.Т. Сучасні педагогічні технології -К.: Просвіта. - 2000. - 363 с.

Олешко П. С. , Андрощук І. М. , Оксенюк І. Л. Використання електронного освітнього ресурсу для організації самостійної роботи слухачів у закладі післядипломної педагогічної освіти зі змішаною формою навчання / Технологія змішаного навчання в системі відкритої післядипломної освіти : підручник / за заг. ред. В. В. Олійника, ред. кол. : С. П. Касьян, Л. Л. Ляхощька, Л. В. Бондаренко, ДВНЗ «Ун-т менеджменту освіти». – К., 2019. – С. 132 – 145.

Приходькіна Н. О. Медіабезпека особистості: теоретичний аспект/ Н. О. Приходькіна // Психолого-педагогічний практикум: методичний посібник. – К.: ПП «ДІРЕКТ ЛАЙН», 2018

Приходькіна Н. О. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. В. Рябова, І. І. Драч, Н. О. Приходькіна, Н. В. Любченко [та ін.]. - К. : НАПН України, ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2017. - 316 с.

Приходькіна Н. О. Теорії медіаосвіти / Н. О. Приходькіна // Психол.-пед. практикум. Метод. посіб.: Ч. 3. - К. : ПП «ДИРЕКТ-ЛАЙН», 2017. - 168 с.

Сіданіч І.Л. Управління впровадження духовно-морального компонента в систему магістерської підготовки майбутніх викладачів зі спеціалізації «Християнська педагогіка у вищій школі» // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. - Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017.- № 10(74) – С. 229 – 240.

Слепкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі – К.:Вища школа, 2005.

Сорочан Т.М. Управління школою – діяльність професійна. – Луганськ, 2003.

Тимошко А. Н. Организационная культура руководителя учебного заведения: гендерный аспект / А. Н. Тимошко // Менеджмент в образовании. – Алматы, 2012. - № 3 (66). – С. 58 – 63.

Тимошко Г. М. Аналіз феномену «Організаційна культура» у педагогічній теорії і практиці / Г.М. Тимошко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету - Чернігівський НПУ ім. Т.Г. Шевченка, 2012. - Вип. 96. – С. 148- 153.

Тимошко Г. М. Загальнолюдські цінності / Г.М. Тимошко // Освіта дорослих : енциклопедичний словник / за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка ; [упор.: Н. Г. Протасова, Ю. О. Молчанова, Т. В. Куренна; ред. рада.: В. Г. Кремень, Ю. В. Ковбасюк, Н. Г. Протасова та ін.] ; Нац. Акад. пед. наук України, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України [та ін.]. – К. : Основа, 2014. — С. 146.

Тимошко Г. М. Організаційна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу / Г.М. Тимошко // Вісник Черкаського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. – Черкаси : 2013. – Вип. № 10 (263). – С. 127-132.

Тимошко Г. М. Організаційна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу як основа управлінської культури в педагогічному менеджменті / Г.М. Тимошко // Проблеми освіти : Наук. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. – К., 2013. – Вип. 74.- Ч.1. – С. 73-79.

Тимошко Г. М. Організаційна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу: теорія та практика: Монографія / Г.М. Тимошко. – Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2014. – 596 с.

Тимошко Г. М. Організаційна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу як основа управлінської культури в педагогічному менеджменті / Г.М. Тимошко // Проблеми освіти : Наук.зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. – К., 2014. – Вип. 74. - Ч.1. – С. 73-79.

Тимошко Г. М. Організаційна культура як чинник ефективної взаємодії викладача і студента в організації навчального процесу у ВНЗ/ Г. М. Тимошко //Педагогіка і психологія професійної освіти : науково-методичний журнал. – 2015. - № 1-2. –С. 80-93.

Тимошко Г. М. Роль лідерських якостей у процесі формування і розвитку організаційної культури керівника ЗНЗ / Г.М. Тимошко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету - Чернігівський НПУ ім.Т.Г.Шевченка, 2012. - Вип. 104. – Т. 2.– С. 148- 153.